

Warszawa, dnia 2 lutego 2017 r.

PK VIII TK 103.2016

SK 14/16

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCLERIA	
wpl. data	03. 02. 2017
L.dz.	L.zał.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku ze skargą konstytucyjną C sp. z o.o. o stwierdzenie,
że:

- 1) art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r., poz. 1155 ze zm.) w zw. z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666), w zakresie, w jakim przyznaje kierowcy zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym zwrot kosztów za nocleg w granicach limitu określonego dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) lub ryczałt w wysokości 25 % tego limitu, jest niezgodny z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji;
- 2) art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy rozumiany w ten sposób, że przepisy wydane na podstawie art. 77² § 2 Kodeksu pracy, w zakresie zwrotu kosztów noclegu pracownika w trakcie podróży służbowej poza granicami kraju, stanowią minimalny standard również dla pracowników niezatrudnionych w

państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej i nie jest możliwe określenie wysokości tych należności w umowie o pracę, regulaminie wynagradzania lub układzie zbiorowym pracy na poziomie niższym niż przewidziany w tych przepisach, jest niezgodny z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji;

- 3) § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.), w zakresie, w jakim przewidują prawo kierowcy w transporcie międzynarodowym do uzyskania ryczałtu za nocleg pomimo zapewnienia mu bezpłatnego noclegu w przystosowanej do tego kabinie pojazdu, jest niezgodny z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji

– na podstawie art. 42 pkt 7 oraz art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 2072) w związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 2074) –

przedstawiam następujące stanowisko:

- 1) postępowanie w zakresie kontroli zgodności art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r., poz. 1155 ze**

zm.) w zw. z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666), w zakresie, w jakim przyznaje kierowcy zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym zwrot kosztów za nocleg w granicach limitu określonego dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) lub ryczałt w wysokości 25 % tego limitu, z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 2072) w związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 2074), podlega umorzeniu, z uwagi na zbędność wydania orzeczenia;

2) w pozostałym zakresie, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 2072) w związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 2074), postępowanie podlega umorzeniu, z uwagi na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

Uzasadnienie

W skardze konstytucyjnej, uzupełnionej pismem z dnia 11 maja 2016 r., Spółka C zakwestionowała zgodność art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy, art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy oraz § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (zwanego dalej rozporządzeniem) z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna wniesiona została na tle następującego stanu faktycznego i prawnego.

W B. był zatrudniony w Spółce C na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od dnia lipca 2011 r. do dnia października 2011 r. Czynności kierowcy wykonywał On na trasach międzynarodowych, głównie na terenie Kabina samochodu ciężarowego, którym kierował W B., była fabrycznie wyposażona w dwie leżanki do spania, lodówkę, klimatyzację postojową, szafki na rzeczy osobiste, natomiast pościel kierowca zapewniał sobie we własnym zakresie.

W spornym okresie obowiązywał u Skarżącej regulamin wynagradzania pracowników, na podstawie którego, początkowo, Spółka wypłacała pracownikom – kierowcom zwrot kosztów delegacji służbowych według zasad ustalonych w rozporządzeniu. Następnie, w związku z zapewnieniem kierowcom miejsca do spania w kabinie samochodu, seryjnie wyposażonej do tego celu, aneksem z dnia grudnia 2007 r. do regulaminu, wyłączono prawo kierowców do ryczałtów za noclegi, zaś aneksem z dnia stycznia 2010 r.

ustalono, że rozliczenie kosztów delegacji służbowych będzie następować do 14 dni od przedłożenia przez pracownika stosownych dokumentów i oświadczeń o odbytych podróżach służbowych.

W B. nie przedstawiał pracodawcy rachunków za noclegi i nie pobierał też ryczałtów za noclegi; otrzymywał wyłącznie diety z tytułu podróży służbowych.

Wyrokiem z dnia kwietnia 2015 r., sygn. akt , Sąd Rejonowy w Z zasądził od Skarżącej Spółki na rzecz powoda – W B. kwotę zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty, tytułem ryczałtów na noclegi z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju za okres od dnia lipca 2011 r. do dnia października 2011 r.

Sąd Okręgowy w J , wyrokiem z dnia listopada 2015 r., sygn. akt , oddalił apelację Skarżącej od wyroku sądu pierwszej instancji.

Sąd drugiej instancji podkreślił, iż w uchwale z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. akt II PZP 1/14, Sąd Najwyższy stwierdził, że zapewnienie pracownikowi – kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia, co powoduje, że również pracownikowi – kierowcy samochodu ciężarowego przysługuje zwrot kosztów noclegu na zasadach, przewidzianych w § 9 ust. 1 - 3 rozporządzenia, albo na warunkach i w wyższej wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub w innych przepisach prawa pracy, obowiązujących u danego pracodawcy, jeśli są one korzystniejsze dla pracownika. Stanowisko to Sąd Najwyższy podtrzymał w kolejnej uchwale z dnia 7 października 2014 r., sygn. akt I PZP 3/14, wskazując przy tym, że ryczałt za nocleg należy jest także wówczas, gdy pracownik nie poniósł żadnego kosztu noclegu.

Sąd Okręgowy w J stwierdził, że ustawa o czasie pracy kierowców, w art. 14 ust. 1, dopuszcza możliwość wykorzystania przez kierowcę dobowego odpoczynku w pojeździe, jeśli pojazd ten znajduje się na postoju i jest wyposażony w miejsce do spania. Ustawa ta samodzielnie nie reguluje natomiast kwestii należności przysługujących kierowcy na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem podróży służbowej. W tym zakresie ustawa o czasie pracy kierowców, w art. 21a, odsyła do stosowania - bez jakichkolwiek wyłączeń - przepisów Kodeksu pracy o podróżach służbowych, tj. do art. 77⁵ Kodeksu pracy i do aktów wykonawczych do tego Kodeksu, dotyczących tego zagadnienia.

Z ogólnych przepisów prawa pracy wynika, że jeśli układ zbiorowy lub regulamin wynagradzania, obowiązujący u pracodawcy spoza sfery budżetowej, nie zawierają postanowień dotyczących warunków wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownika i nie zawiera ich także umowa o pracę (art. 77⁵ § 3 Kodeksu pracy), to wówczas pracownikowi, zgodnie z art. 77⁵ § 5 Kodeksu pracy, przysługuje zwrot należności z tytułu podróży służbowej według zasad określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy, w tym - należności z tytułu noclegu, również w postaci ryczałtu w wysokości 25% limitu określonego w załączniku do rozporządzenia, gdy pracownik nie przedstawi rachunku za nocleg, a pracodawca (lub strona zagraniczna) nie zapewnił mu bezpłatnego noclegu (§ 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia).

Tak więc, wobec treści art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, w przypadku, gdy kierowca wykonujący przewozy międzynarodowe nie przedstawi rachunku za nocleg, to wówczas przysługuje mu ryczałt, bez względu na to, czy i w jakiej wysokości poniósł koszty noclegu. Ryczałt przysługuje bowiem także wtedy, gdy pracownik nie poniósł żadnych kosztów. Prawo do ryczałtu, zgodnie z § 9 ust. 4 rozporządzenia, jest wyłączone jedynie wtedy, gdy pracodawca zapewnił kierowcy bezpłatny nocleg.

Sąd Okręgowy w j _____ podkreślił jednocześnie, że, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, „zapewnienie pracownikowi przez pracodawcę bezpłatnego noclegu” oznacza zapewnienie noclegu w warunkach hotelu, a nie w kabinie samochodu ciężarowego.

Zdaniem Skarżącej, zakwestionowane przepisy pozostają w sprzeczności ze wskazanymi wzorcami kontroli z uwagi na: 1) brak adekwatności, gdyż nakazują wypłatę ryczałtu za nocleg również w sytuacji, gdy pracownik nie ponosi żadnych kosztów noclegu, a do noclegu wykorzystuje infrastrukturę pracodawcy – kabinę samochodu, fabrycznie wyposażoną w miejsce do spania, 2) niedookreślenie, jakie należności z tytułu podróży służbowych przysługują kierowcom i jak należy interpretować pojęcie „bezpłatny nocleg”, 3) brak precyzji przepisów, adresowanych do pracodawców niebędących państwowymi lub samorządowymi jednostkami budżetowymi, dotyczących ustalania przez nich wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowych, oraz z tego powodu, że - 4) - na skutek utrwalonej linii orzeczniczej Skarżąca doznała uszczerbku w prawach majątkowych, gdyż kosztów ryczałtów za noclegi nie uwzględniała w cenach swoich usług, a ostatecznie zmuszona została do zapłaty dodatkowych należności pracownikowi. Koszty te nie mogą już zostać w jakikolwiek sposób przerzucone na Jej kontrahentów.

Zakwestionowany przez Skarżącą art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców ma następujące brzmienie:

„Art. 21a. Kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.”.

Z kolei, art. 75 § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy, poddane konstytucyjnej ocenie jako przepisy związkowe dla art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, w

zakresie opisanym w punkcie pierwszym *petitum* skargi konstytucyjnej Spółki C , oraz samodzielnie, z wyjątkiem § 2 tego artykułu, w zakresie opisanym w punkcie drugim *petitum* tej skargi, stanowią:

„§ 2. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków.

§ 3. Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. (...)

§ 5. W przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2”.

W myśl zaś przepisów § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, zakwestionowanych w zakresie opisanym w punkcie trzecim *petitum* skargi konstytucyjnej:

„2. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu. (...)

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg.”.

Odnotować w tym miejscu należy, iż rozporządzenie zostało uchylone przez rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167), zwanego dalej rozporządzeniem z 2013 r.

Przepisy § 9 rozporządzenia stanowiły jednak podstawę rozstrzygnięcia sprawy Skarżącej i nadal mogą być stosowane w innych sprawach, dotyczących ryczałtów za noclegi przysługujące pracownikom z tytułu podróży służbowych, odbytych w okresie przypadającym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia z 2013 r. Tak więc, mimo uchylenia rozporządzenia, przepisy § 9 tego aktu normatywnego nie utraciły mocy obowiązującej i mogłyby podlegać konstytucyjnej kontroli.

Z analizy skargi konstytucyjnej Spółki C wynika, że zasadniczy problem przedstawiony przez Skarżącą sprowadza się do oceny konstytucyjności normy, wywodzonej w orzecznictwie sądowym z art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 75 § 3 i § 5 Kodeksu pracy i, w rezultacie, w zw. z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, że przepisy rozporządzenia, dotyczące ryczałtów za nocleg przysługujących pracownikowi sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, znajdują zastosowanie do - wykonującego przewozy w transporcie międzynarodowym - kierowcy, któremu pracodawca zapewnił nocleg w kabinie pojazdu, fabrycznie przystosowanej do takiego celu.

Zasadniczym zarzutem jest przy tym zarzut naruszenia przez wskazane rozwiązanie zasady określoności przepisów, wywodzonej z art. 2 Konstytucji.

Należy zauważyć, iż problem ten, przedstawiony w skardze konstytucyjnej Spółki C , jest zbieżny z problemem, który był przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. K 11/15.

W wyroku, jaki zapadł w tej sprawie w dniu 24 listopada 2016 r., Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem, że:

- „1. Art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (j.t. Dz.U.2012.1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U.2016.1666, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. 236. 1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji”.

Wyrok ten opublikowany został w Dziennik Ustaw z dnia 29 grudnia 2016 r. pod pozycją 2206.

Na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 75 § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy i, w rezultacie, w związku z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców, wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, utracił moc obowiązującą.

Z uwagi na to, że opisany w punkcie pierwszym *petitum* skargi konstytucyjnej Spółki C przedmiot zaskarżenia oraz podstawa kontroli (art. 2 ustawy zasadniczej) są zbieżne z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. K 11/15 (punkt drugi sentencji wyroku), w którym niezgodność zakwestionowanego przez Skarżącą rozwiązania z art. 2 Konstytucji została już rozstrzygnięta, uznać należy, iż w tym zakresie zachodzi przesłanka *ne bis in idem*.

Stwierdzenie zaistnienia przesłanki *ne bis in idem*, w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, stanowi uzasadnienie dla umorzenia postępowania wobec zbędności orzekania [*vide* – postanowienia Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 3 października 2001 r. – w sprawie o sygn. SK 3/01, OTK ZU z 2001 r. Nr 7, poz. 218; z dnia 25 lutego 2004 r. – w sprawie o sygn. K 35/03, OTK ZU(A) z 2004 r. Nr 2, poz. 15; z dnia 16 lipca 2007 r. – w sprawie o sygn. SK 97/06, OTK ZU(A) z 2007 r. Nr 7, poz. 89].

Skarżąca domaga się kontroli zgodności art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 75 § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy również z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 ustawy zasadniczej, jako przepisami związkowymi dla art. 2 Konstytucji.

Wskazanie przez Skarżącą dodatkowych wzorców kontroli nie może jednak stanowić uzasadnienia dla ponownej oceny normy art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 75 § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy i, w rezultacie, w zw. z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, która, w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. K 11/15 o niezgodności z art. 2 Konstytucji, utraciła moc obowiązującą.

Zgodnie bowiem z dotychczasowym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, „Trybunał umarza na posiedzeniu niejawnym postępowanie, jeżeli wydanie orzeczenia jest zbędne lub niedopuszczalne. Ponowne rozpoznawanie tej samej kwestii czyni niewątpliwie postępowanie zbędnym, w wypadku uprzedniego stwierdzenia niezgodności z Konstytucją zakwestionowanego ponownie przepisu. Nie ma przy tym znaczenia fakt wskazania nowych wzorców kontroli konstytucyjnej, ponieważ cel, polegający na wyeliminowaniu z porządku prawnego stanu niezgodności z Konstytucją, został osiągnięty (zob. postanowienie z 28 lipca 2003 r., sygn. P 26/02, OTK ZU nr 6/A/2003, poz. 73)” [postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 września 2008 r. w sprawie o sygn. SK 100/06, OTK ZU(A) z 2008 r. Nr 7, poz. 133].

Z powyższych względów postępowanie w zakresie kontroli zgodności art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy, w opisanym wyżej zakresie, z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z art. 9 ust. 1 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego, podlega umorzeniu, z uwagi na zbędność wydania orzeczenia.

Zarzut niezgodności z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Skarżąca sformułowała także pod adresem art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy (rozumianego w ten sposób, że w umowie o pracę, regulaminie wynagradzania lub w układzie zbiorowym nie jest możliwe ustalenie na niższym poziomie, niż wynikający z rozporządzenia, kwoty podlegającej zwrotowi z tytułu kosztów noclegu poniesionych przez pracownika w podróży służbowej) oraz § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia (w zakresie, w jakim przepisy te przewidują prawo kierowcy w transporcie międzynarodowym do uzyskania ryczałtu za

nocleg mimo zapewnienia kierowcy przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w przystosowanej do tego celu kabinie pojazdu).

Z analizy skargi konstytucyjnej wynika, że niekonstytucyjności art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy oraz § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, w opisanych wyżej zakresach, Skarżąca upatruje w tym, że w przypadku, gdy u pracodawcy – firmy wykonującej przewozy międzynarodowe przepisy dotyczące należności z tytułu podróży służbowych oraz umowy o pracę nie zawierają postanowień dotyczących zwrotu kosztów noclegu kierowców samochodów ciężarowych, a pracodawca zapewnił kierowcom bezpłatny nocleg w seryjnie do tego celu przystosowanej kabinie, to wówczas pracodawca ten jest również zobowiązany do wypłaty ryczałtu, mimo że zakwestionowane przepisy nie wyrażają takiego obowiązku w sposób precyzyjny.

W tym zakresie zarzuty skargi konstytucyjnej, w istocie, także koncentrują się wokół problemu stosowania art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy oraz § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia do pracowników konkretnej branży – kierowców samochodów ciężarowych wykonujących przewozy międzynarodowe, którym pracodawca zapewnił bezpłatny nocleg w fabrycznie do tego celu przystosowanej kabinie pojazdu.

Zarzuty te nie mogą być więc kierowane do art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy oraz § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia.

W sprawie przedstawionej przez Skarżącą przepisy art. 75⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy i § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia są przepisami, do których odsyła art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców.

Nie można więc pod ich adresem czynić zarzutu, że nie uwzględniają specyfiki pracy kierowcy samochodu ciężarowego wykonującego przewozy międzynarodowe. Uregulowanie tej kwestii w sposób adekwatny do określonej kategorii pracowników (do specyfiki ich pracy), jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku w sprawie K 11/15, nie należy bowiem „do przepisów odniesienia. O zastosowaniu tych przepisów ogólnych w stosunku do

kierowców przesądzą przepisy ustawy, w której zawarty jest przepis odsyłający, tj. ustawy o czasie pracy kierowców” (*op. cit.*).

W rezultacie, stwierdzić należy, iż postępowanie w zakresie dotyczącym kontroli konstytucyjnej art. 77⁵ § 3 i 5 Kodeksu pracy oraz § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z art. 9 ust. 1 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego, podlega umorzeniu, z uwagi na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

Z powyższych względów przedstawiam stanowisko jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego